

---

actief burgerschap en de commons

overlegorgaan fysieke leefomgeving
6 november 2018

Marleen Stikker | stikker@waag.org | @marleenstikker

---

1. systemische verandering

systemverandering

van **centraal** naar **gedistribueerd**

van **verticaal** naar **horizontaal**

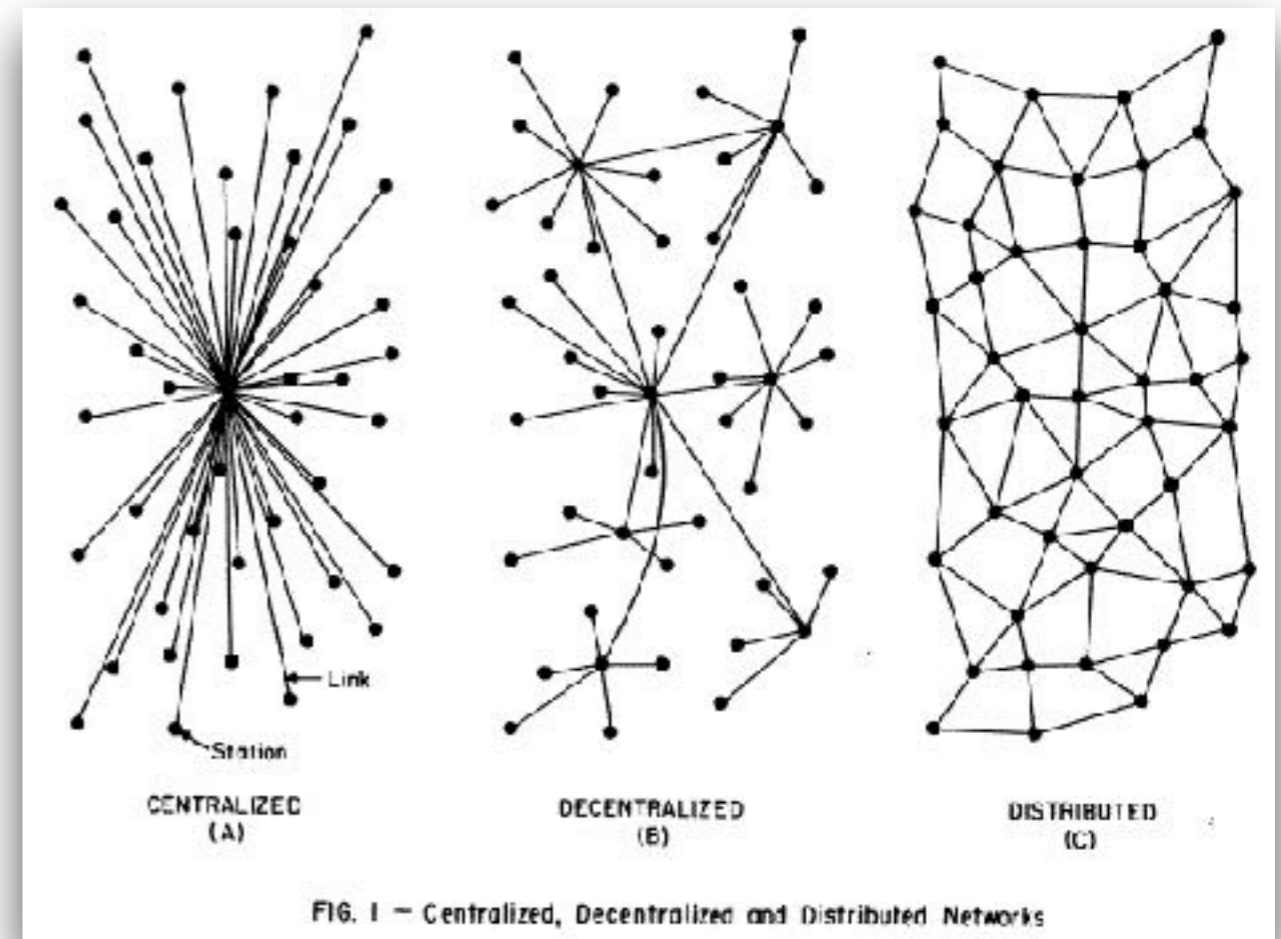
van **lineair** naar **circulair**

van **globaal** naar **trans-lokaal**

van **staat** naar **stad**

van **stad** naar **straat**

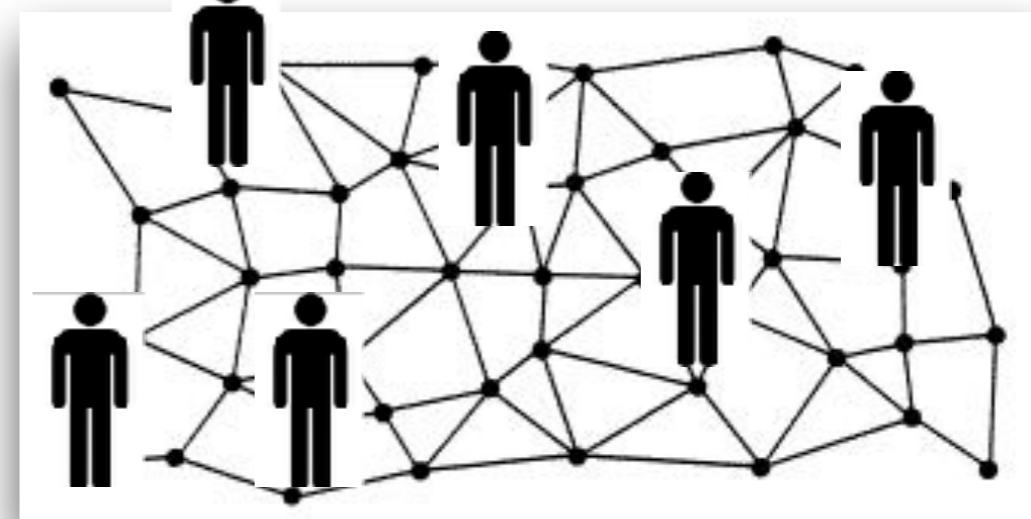
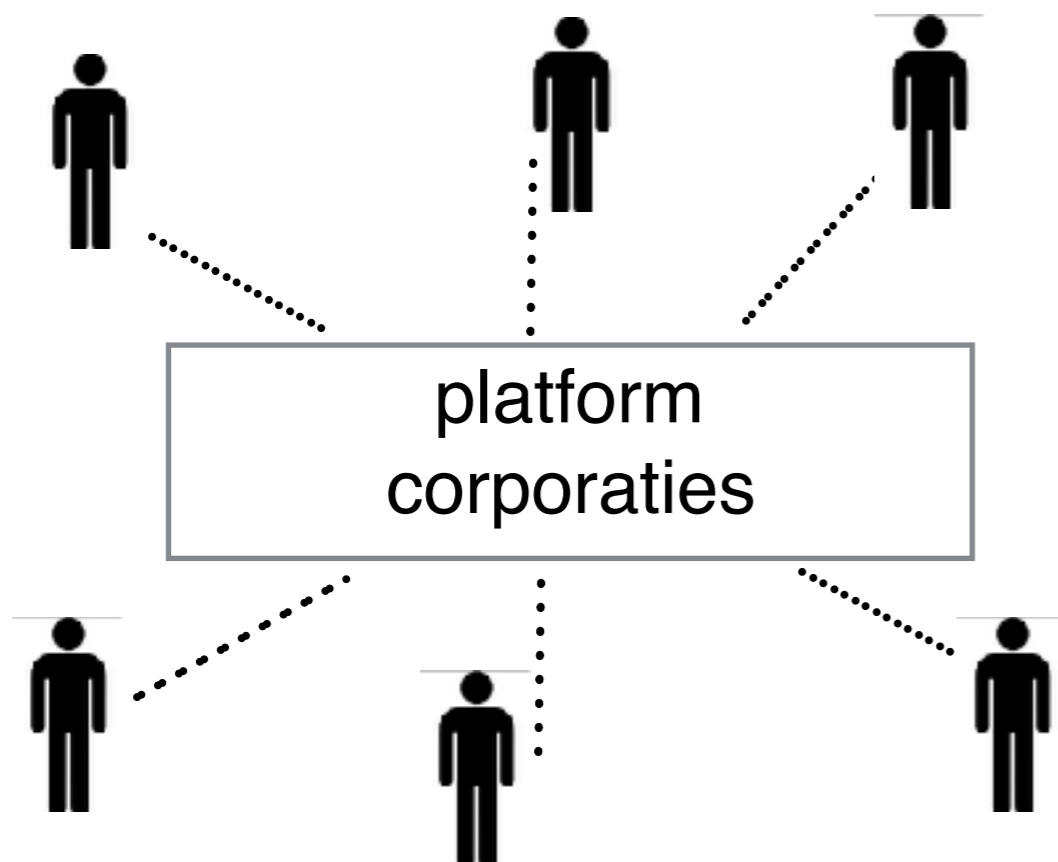
van **competitie** naar **coöperatie**

digitale platformen

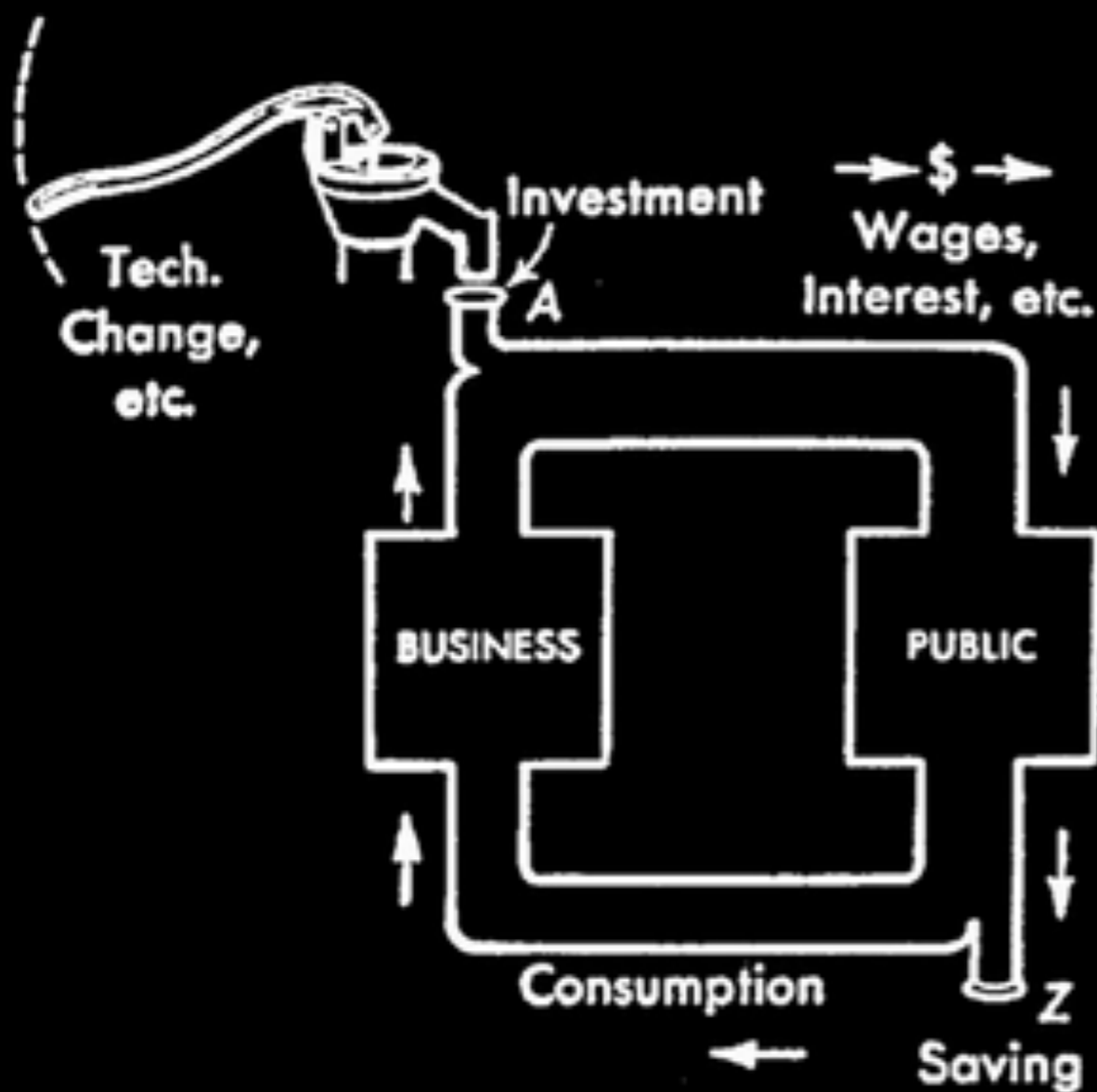
let op eigenaarschap, wederkerigheid, transparantie

platform
coöperatieven

20th century economic paradigm

What is the economy?

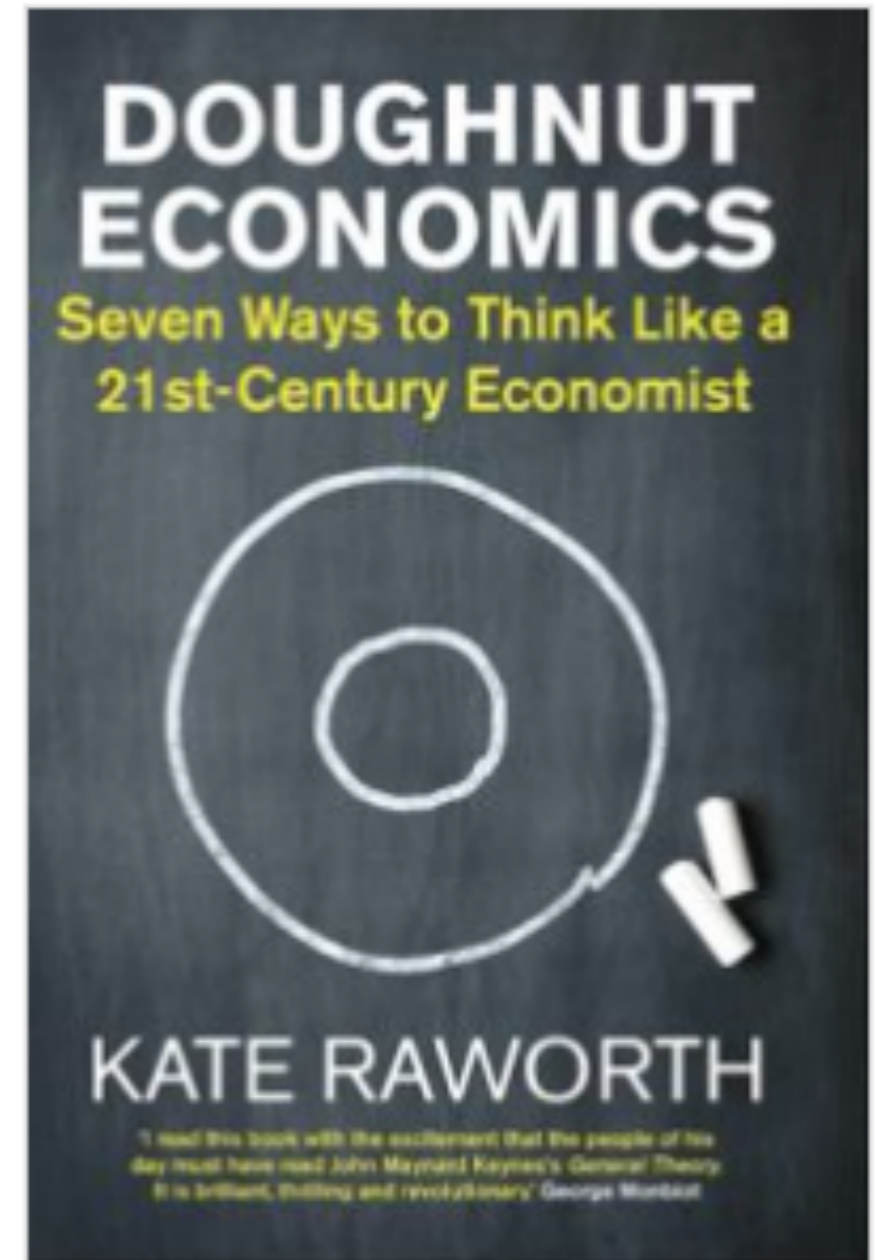

"you would find that an enormous proportion of standard mental devices trace back to Paul Samuelson's long lifetime of research. He had a marvelous intuition about how a market economy had to be. 'It must work like this,' he would say. 'Now all we have to do is prove it.'"

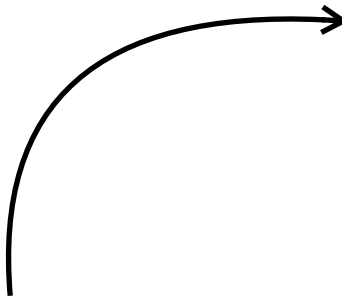
MIT Institute Professor Emeritus Robert Solow.

paradigm shift: economie vd 21ste eeuw

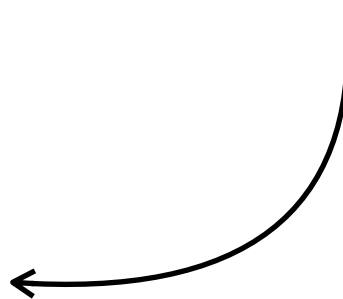
2. commons

the wealth that we
inherit or create together
and must pass on

Peter Barnes, 2006

Commons zijn **gedeelde goederen**, beheerd en
onderhouden door een **gemeenschap** die zich organiseert
aan de hand van
gezamenlijk bepaalde en toegepaste regels

enhance the ability of all citizens
to engage in a meaningful dialogue
about their environment and context

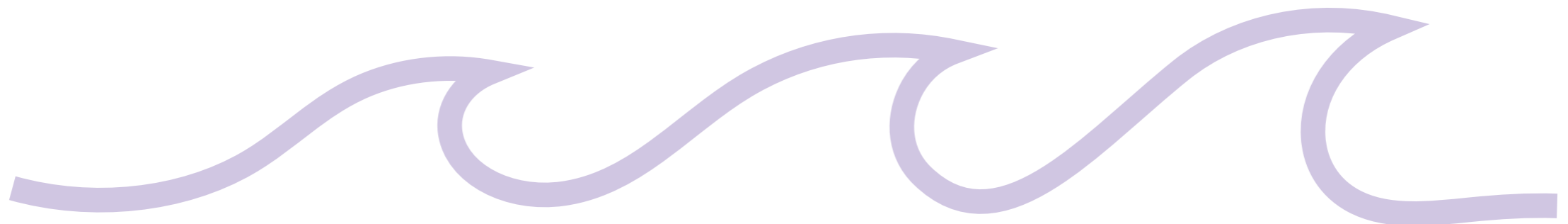
John Thackara, 2005

Een begrip met geschiedenis...

- **1e golf** collectieven: Gilden en gemene gronden als antwoord op verstedelijking en commercialisering
- **2e golf**: Grote coöperaties 19e eeuw.
- **3e golf**: Veelheid aan coöperaties, stadsmakers, burgerinitiatieven

Lokale, nationale en internationale initiatieven

De Meent

Startpagina

Info

TivoliVredenburg, Utrecht, Donderdag 13 Juli, 20:00

Line-Up:

Commonsstad Van De Toekomst Gent

Provincie Utrecht

Energiewerkplaats Fryslan

De Buurtcamping

Culturele Hoofdstad Van Europa Leeuwarden

Stadsinitiatief Utrecht

En nog vele anderen...

EUROPEAN
COMMONS
ASSEMBLY

Nieuws & evenementen in Gent als commonsstad

Dialogavond: Hoe maken we van Gent een partnerstad voor de commons?

02 mrt 2018

Naar een gezamenlijk actieplan voor het Commons Transitie Plan.

[Lees meer](#)

Een 'Commons Transitie Plan' voor Gent

12 jun 2017

Michel Bauwens en Yurek Onzia presenteren hun onderzoeksconclusies over de mogelijkheden en rol van Gent als commonsstad van de toekomst.

[Lees meer](#)

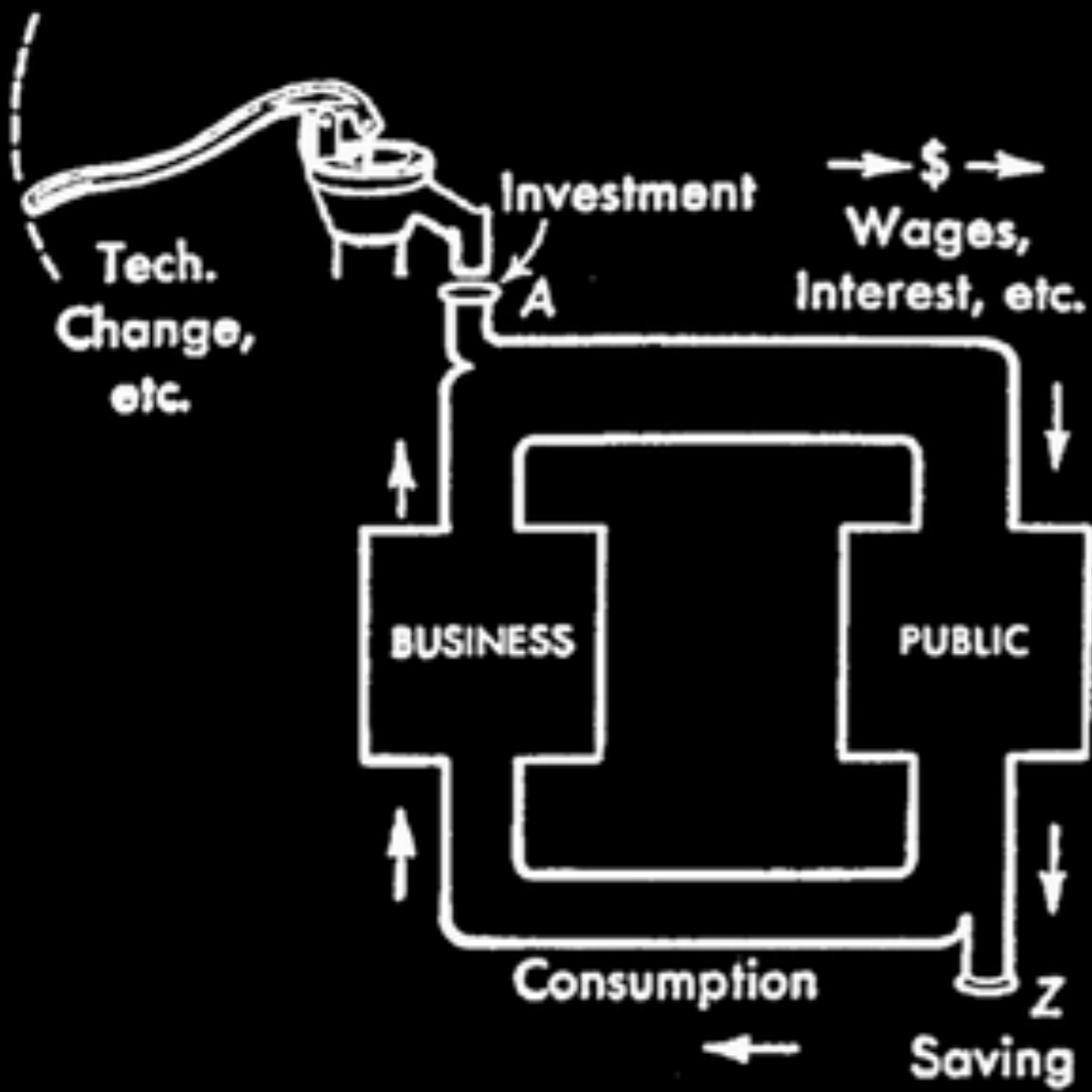
Expert Michel Bauwens onderzoekt Gent als 'commonsstad van de toekomst'

02 dec 2016

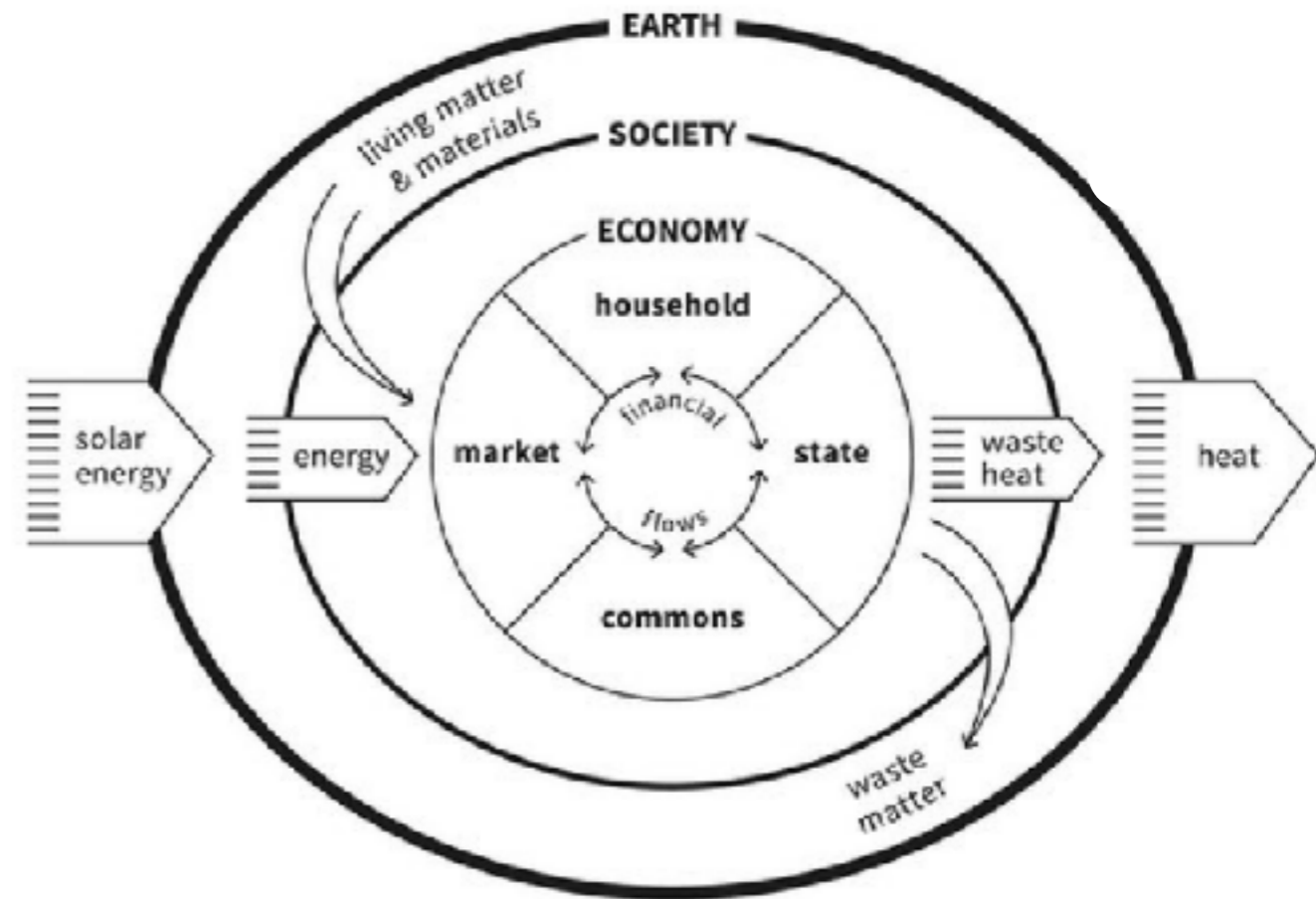
Michel Bauwens zal drie maanden lang onderzoek voeren naar de rol van de Stad Gent bij het versterken van burgerinitiatieven.

[Lees meer](#)

old

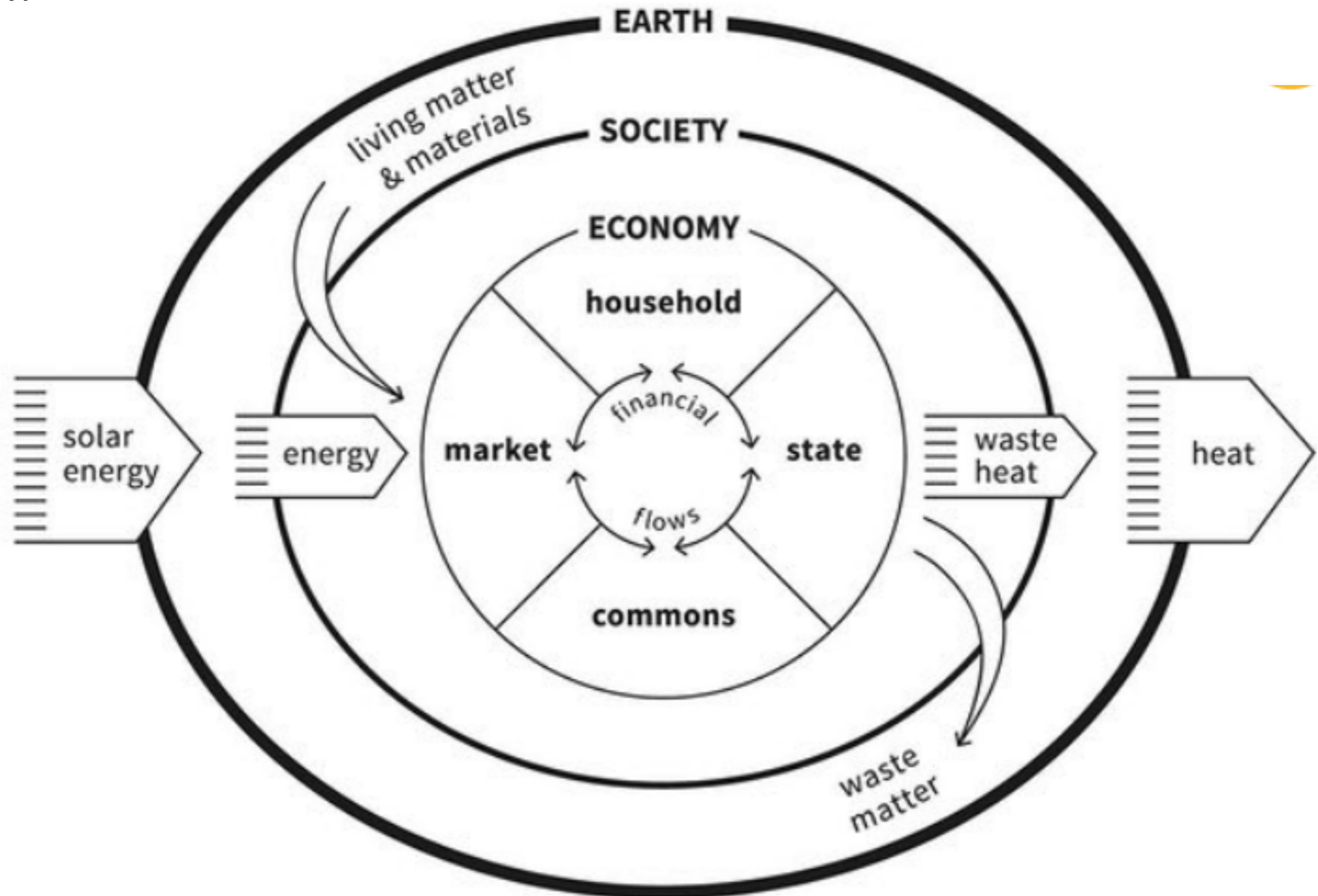
new

central role for the commons

<https://www.kateraworth.com>

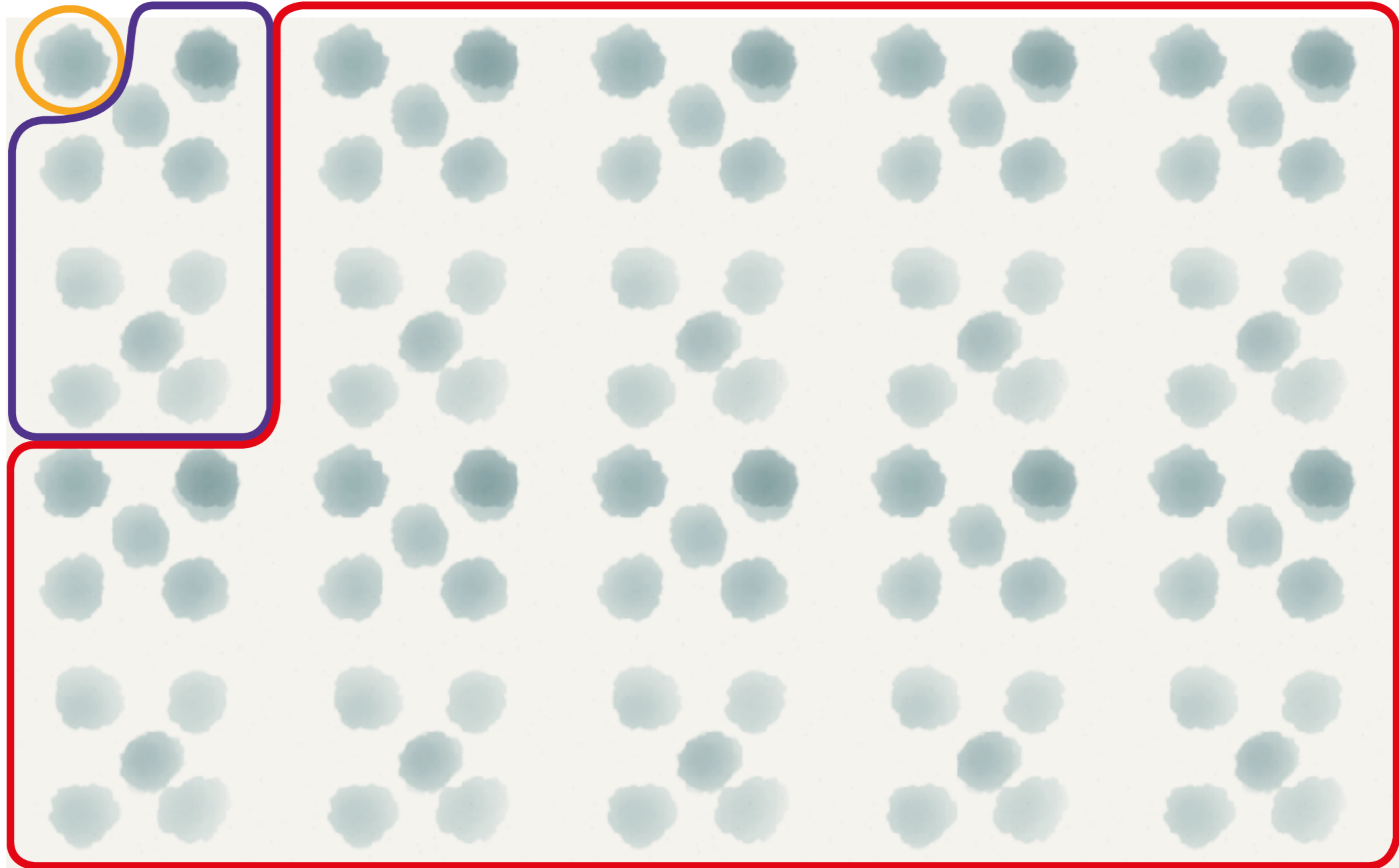

**Elinor Ostrom's 8 principles
(nobel prijswinnaar 2008)**

- 1. Define clear group boundaries**
- 2. Match rules to local needs and conditions**
- 3. Those affected can participate in rule-making**
- 4. Rules are respected by outside authorities**
- 5. Members monitor each others' behaviour**
- 6. Use graduated sanctions for rule violators**
- 7. Accessible means for dispute resolution**
- 8. Nested commons for interconnected systems**

de 1 : 9 : 90 regel = 100% bereik

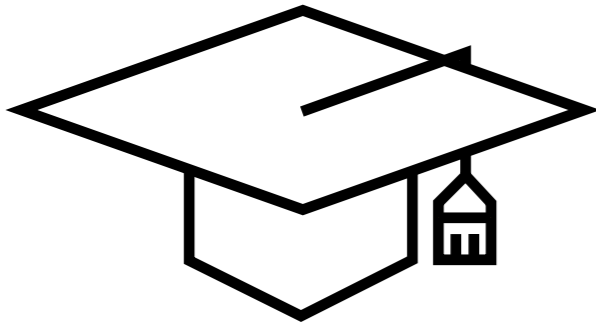
- de initiatiefnemers, de voorlopers, de pioniers
- de actieve leden, hulptroupen, volgers
- de begunstigten, gebruikers, deelnemers

3. beleid, onderzoek & ontwerp

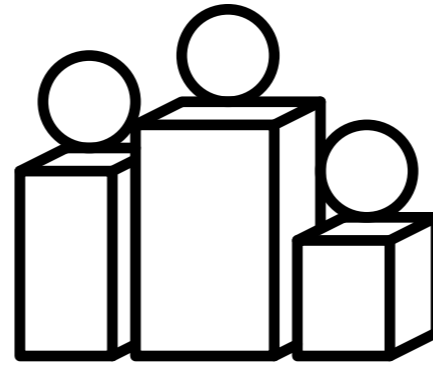

Methoden

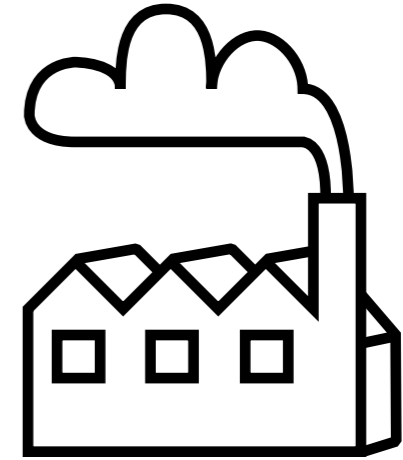
Academisch onderzoek

Disciplinair erfgoed
Wetenschappelijke gemeenschap
Wetenschappelijke vragen
Objectiviteitskaders
Peer review / falsificatie

Publiek onderzoek

Interdisciplinaire aanpak
Samenleving als onderzoeksgemeenschap
Ethische vragen
Culturele framing
Maatschappelijke relevantie van resultaten

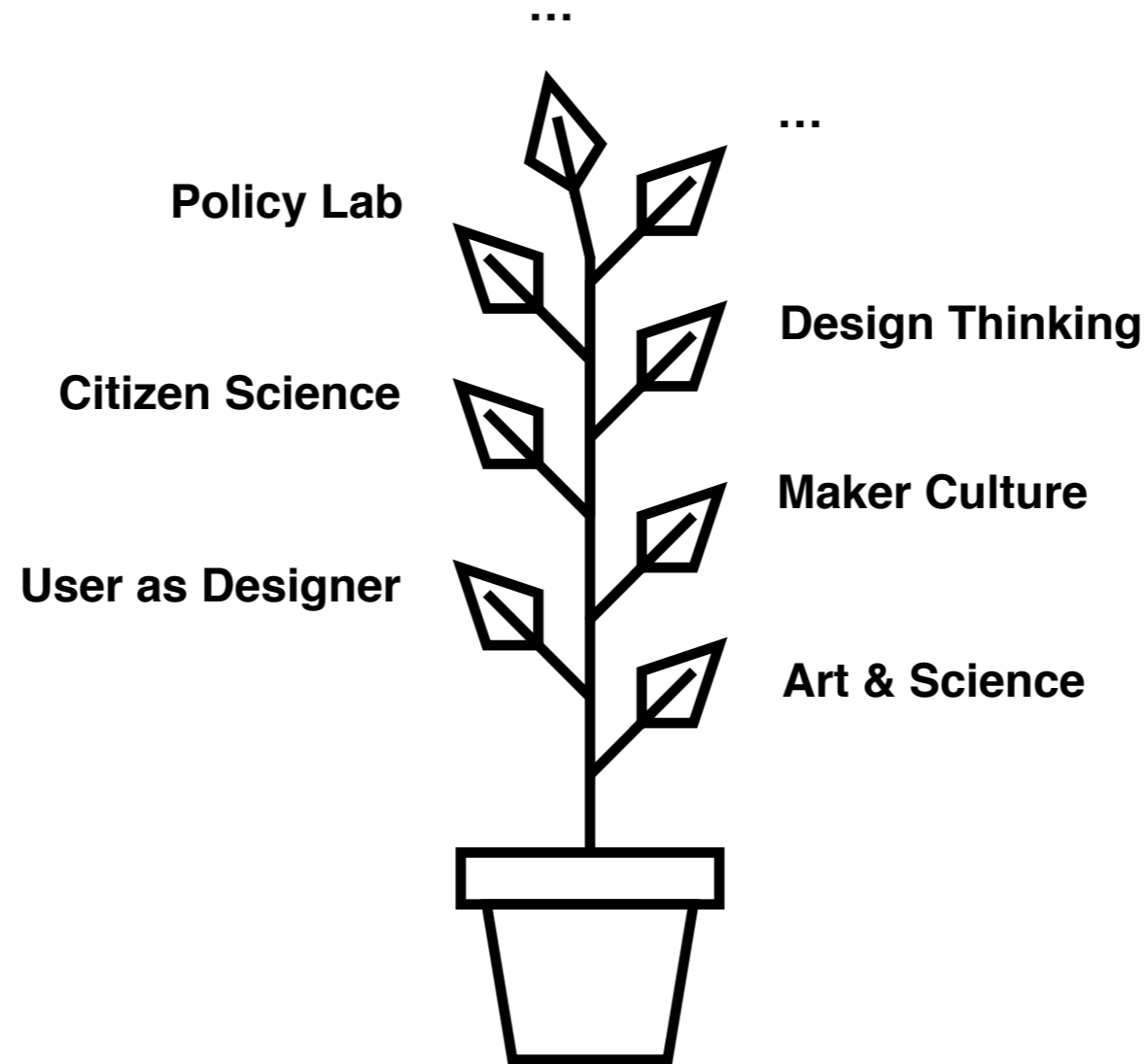

Privaat onderzoek

Praktische aanpak
Marktvalidatie
Ondernemersvragen
Utilitaire framing
Commerciële levensvatbaarheid

publiek onderzoek en ontwikkeling

co-creation navigator BETA

guiding you through the co-creative landscape

< back

X <

ZONE 4 **workspace**

co-creating with the community in an enabling environment

When you know your scope and limitations, you know your own mandate, and you can give that mandate to your co-creators. When you have gathered a community of co-creators around you, you can start co-creating in the workspace. The workspace is not necessarily a physical space, but it could be. It is the enabling environment in which you do your actual co-creation with your community using various methods and tools. Take your time to stay in this space to explore, iterate, and improve concepts and ideas.

The workspace covers more ground than the other 'zones' as it covers all the work you could do in cooperation with a community.

The basic 'line' to follow is 'sessions', which covers tools, activities and methods that can help you [conduct your own workshops](#).

citizens science handbook

Overlegorgaan
Fysieke Leefomgeving

overlegorgaan fysieke leefomgeving

